

pubastatud, aed ära haritud ja tarwis olewad põllutööd ka ära toimetatud.

Poolteist nädalit oli seda wiisi boolega tööd tehes mööda läinud, kui ühel laupäisel päewal Mart ette wõttis Anu kotsja miina ja teda tema isa käest eneselle pärida. Ta pani hobuse ette ja pihvapäewa riided selga, ilus pois, ja sõitis Põlluotsale. Muidugi ei puundunud kotsjawiin mitte, sest pudel portweini hääst sordist wabits taskust wälja.

Anu oli wäljal kabe tüdruk, ja ühe sulasega sel päewal kartohwliid panemas. Mardite wiis just sest kotsast mööda. Juba kaugele oliwad mõlemad teine teist näinud.

„Jõudu kartohwli-panejatele!“ teretas Mart wankrilt, ei tulnud aga mitte töötegiijate juure, sest ta ei tahtnud oma kotsja nõuu mitte weel ilmsiks saada lasta, ehk ta küll wäga hääd meelega mõne sõna nelja silma all Anuga oleks soowinud sõneleeda. Anu aga teadis juba muidugi, miks pärast Mart oli tulnud.

„Jõudu tarwis!“ wastasiwad kartohwli-panejad Mardite teretamise pääle, ja Mart sõitis edasi toa juure.

„Ei tea, miks Mart täna meie peremehe juure tuleb,“ uuris sulane järele, ja tüdrukud ei teadnud selle pääle midagi ütelda, sest seda neil ei tulnud mõttessegi, et ta kotsja wõiks tulnud olla.

„Ju tal wist midagi tähtjat asja minu isaga on rääkida,“ ütles Anu ja punastas ise ära, aga teised ei pannud seda tähele. Nad oliwad selle wastusega rahul ja tegiwad oma tööd edasi.

Põlluotsa peremees Juhani oli Mardite tulemisel just lambreis. Ta istus lina ääres, piibli-raamat ees, ja luges Joanneie ismutamise raamatust wiimsest päewast ja wiimastest aegadest. Ta mõtles selle juures, kuda inimese-sugu nüüd ka on hulla läinud, kuda inimesed uuemal ajal enam nii wogad ei ole, kuda nad oma pattusid enam ei kahetse, kuda nad nii ilmalikult on saanud ja ilmalikka asju armastawad, ilmalikka kirjastid ennemast loewad kui waimulikku. Kõik see oli tema meelest ka wiimse päewa täheks. Wiimased ajad oliwad tema arwates tõeste läte tulnud ja inimesed, kui pimedusega löödud,

ei märka seda mitte. Ta mõtles ka oma tütre Anu pääle ja mis ta oli talle ütelnud. Et küll juba liigi kolm nädalit sest ajast mööda oli läinud, kus ta Anuga kord juttu, libedalt juttu oli ajanud, tuli see täna jälle elawalt ta ette, ja ta ei saanud aru, kuda Anu nii oli wõinud rääkida.

„Tere, auustatud Põlluotsa peremees,“ ütles korraka Mart, kes lambri sisse oli astunud, ilma et lugeja mõtetes teda oli tähele pannud.

Pool ehmatades tõstis peremees pää üles ja oleks peaaegu teretamise wastamata unetanud, aga wiimaks ütles ta ometigi: „Tere, tere.“

Teretamisest oli ära tunda, et Mardite just mitte kõige paremat lootust ei wõinud ette kuulutada, sest hääl oli õige külm. Mõlemad mehed ei olnud ialgi elus teine teisele midagi kurja teinud ega paha sõna ütelnud, ja siiski pidas Põlluotsa peremees Marti peaaegu nagu mõneks wastaseks. Ta sundis siiski ennast lahke olema ja küsis natulise aja pärast:

„Noh, see peab ometi tähtjas asi olema, mis Salgu peremeest meie poole toob.“

„Jah, see on minule küll wäga tähtjas asi ja tänastest diendamisest, kui ta lorida lähed, tuleb mulle elu õnn, kui mitte, siis olen wäga õnnetu,“ wastas Mart tasase ja südameliku häälega, natulise ka arglikult.

„No noh,“ ütles Anu isa imelis paanes, „see peab ju wäga imelik asi olema.“ Ta sõnad näitawad, et ta Mardite tulemisest sugugi aru ega märku ei olnud saanud. Selle pääle ei wõinud ta mõeldagi, et Mart julgeks tema tütrele kotsja tulla. Et Mart juba salaja tema tütre peigmees oli, et saunaliised juba oma õnnistuse noorele paarile oliwad annud ja et see kõik Anu enese soowimine ja südamelik tahtmine oli, seda ei arwanud ta mitte hingestagi, sest kuda julges tema endise sauniku poeg, waene mees ja päälegi tema silmas elsiija, tema tütre pääle silmi wifata! Natulise aja waitolemise järele ütles ta: „Noh, ütelge siis asi ära, eks näeme, kas wõin soowimist täita wõi mitte.“

Mart lõi natulise kartma, sest see filmapill oli tulnud, kus ta kõik pidi tunnistama, ehk küll lootust palju ei olnud, siiski